

Gränsfallet

En intentional och statistisk analys av besluten att införa gräns- och
id-kontroller vid Sveriges inre gränser 2015

Johanna Magnusson

Abstract

The aim of following thesis is to deepen the understanding of the decision to re-inforce border control at Swedish borders in a time referred to as the “refugee crisis”. The situation which prevailed was described as being an issue of safety, a threat to the common order. This is a study of the government’s motives and aims behind the measures, and the consequences which arose from it. Inspired by theories on political decision making and the welfare state, the motives have been analyzed consuming intentional analysis as method. According to the rational choice theory, if a rational and well thought through decision was made, motives should agree with expected outcome. Furthermore, expected outcome should agree with actual consequences. The outcomes of the border control are therefore analyzed in this thesis using descriptive data.

Moreover, the purpose is to find an answer to why the government made the decision to reintroduce border controls in the fall of 2015, what their wanted outcome of the measure was and whether the government’s justifications agree with the outcome or not. The result of the study is a story regarding the government’s struggle with the dilemma of the refugee versus the welfare state.

Nyckelord: intentional analys, kvantitativ analys, beslutsteori, gränskontroll, välfärdsstaten,

Antal ord: 9988

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Rationella beslut.....	2
1.3	Välfärd kontra flyktingmottagande	5
1.4	Metod	5
1.4.1	Intentional analys	6
1.4.2	Metodologiska problem.....	8
1.4.3	Kvantitativ metod.....	9
1.5	Material	10
1.6	Avgränsning	11
2	Flyktingkrisen	12
2.1	Gränskontroller och åtgärder i samband med flyktingkrisen 2015	12
2.2	Luciabelutet	13
2.3	Viseringskrav för medborgare i Bosnien-Hercegovina.....	13
2.4	Definitioner	14
3	Intentional analys av beslut om gräns- och id-kontroller	15
3.1	Allmänna motivutsagor	15
3.2	Motiveringar.....	15
3.2.1	Beslut om tillfälliga gränskontroller	16
3.2.2	Lag om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet	17
3.3	Andra handlingar av aktören	19
3.3.1	Motiveringar som löd under Luciabelutet	19
3.3.2	Motiveringar som löd vid beslut om viseringskrav 1993.....	19
3.4	Oppositionens utsagor	20
3.5	Andra aktörers handlingar	20
3.6	Motiv	21
4	Konsekvenser	23
5	Diskussion	25

6	Slutsats	27
7	Referenser	28

1 Inledning

”Vi måste ha ordning och reda vid våra gränser.”

Stefan Löfven, statsminister

Miljoner människor lever idag på flykt från sina hem på grund av krig, förföljelse, fattigdom och naturkatastrofer. En del av dessa har lyckats ta sig genom hela Europa till Sverige. Under 2015 sökte 162 877 människor asyl i Sverige (Migrationsverket 2016e), fler personer än någonsin tidigare (Regeringskansliet 2015a). “Flyktingkrisen” fick stor medial och politisk uppmärksamhet, manifestationer och demonstrationer hölls runt om i landet, både för och emot, den svenska asylpolitiken (Hansson 2015). Myndigheter och kommuner hade svårt att hitta tak över huvudet för alla människor som kom till Sverige under hösten och vintern. “Flyktingkrisen” började leva upp till dess tillskrivna namn. Flera frivilligorganisationer, bland annat Rädda Barnen, kritiserade myndigheternas hantering av människor (Rädda Barnen 2015).

Regeringen höll länge fast vid att gränserna skulle förbli öppna och att asylrätten skulle värnas (Anders Ygeman, Svar på skriftlig fråga 2015/16: 197). Den 12 november beslutades till slut om tillfälliga gränskontroller vid landets inre gränser (Regeringskansliet 2015). Drygt en månad efter beslutet kom nästa, riksdagen röstade igenom en lag som möjliggjorde ytterligare id-kontroller. Besluten var och är kontroversiella, inget jämförbart hade genomförts i Sverige på över 20 år (SOU 2004: 110; Migrationsverket 2016e).

Föreliggande uppsats ämnar undersöka vilka motiv som låg bakom de beslut som fattades av regering och riksdag den 12 november respektive 17 december 2015, samt vilka utfall dessa beslut fick. Statistiken talar vad som kan verka som ett tydligt språk. Asylsökningarna minskade efter införandet av gräns- och id-kontroller med över 90 procent, men antalet asylsökande hade börjat sjunka redan före det att det första beslutet togs (Migrationsverket 2015d; Migrationsverket 2016a). Det väcker frågan huruvida det var regeringens avsikt med besluten och lagändringarna att färre människor skulle söka asyl i Sverige, och om det var gräns- och id-kontrollerna som låg till grund för den kraftiga minskningen eller om det finns andra orsaker.

Uppsatsens disposition är upplagd på följande vis: Syfte och problemformulering redogörs inledningsvis, därefter beskrivs teorin, de två metoderna som använts samt problem som finns med dessa samt material och avgränsningar. I det andra avsnittet återfinns en bakgrund, bakgrund till två tidigare, liknande fall samt definitioner av begrepp. Avsnitt tre består av en intentional analys av besluten och avsnitt fyra av en kvantitativ analys av beslutens utfall. Analyser följs av diskussion och till sist en slutsats.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka varför beslut angående gränskontroller fattades 2015 samt dess relation med den nedåtgående trenden av antal människor som söker asyl i Sverige. Syftet motiverar frågeställningen som lyder:

Varför fattades besluten gällande gräns- och id-kontroller hösten 2015, vilka effekter önskades och hur väl stämde motiveringar överens med utfall?

Uppsatsen ämnar undersöka hur de beslut som tas vid en ”flyktingkris” påverkar antalet asylsökningar. Frågan är således ett fall av beslutsfattande i kris-situation. Frågeställning och ämnesval är utomvetenskapligt relevant när de har en relevans för omvärlden (Teorell & Svensson 2007: 18). Då migrations- och asylpolitik är ämnen som berör och engagerar många människor i Sverige, men också runt om i Europa, faller de inom ramen för dessa kriterier. Besluten som regeringen fattade under 2015 blev både hyllade och sågade och få privatpersoner saknade åsikt i frågan om gränskontroller. Bland annat har företag och privatpersoner i Öresundsregionen stått för en stor del av de kostnader som uppkommit i samband med id- och gränskontroller. Framför allt påverkar frågan givetvis de människor som är på flykt från krig till en tryggare plats. Det är därför relevant att undersöka motiven bakom, samt utfallet av besluten.

Uppsatsen bygger på tidigare forskning i politiskt beslutsfattande, migrationspolitik och välfärdsteorier. Den bidrar på så vis till den hittillsvarande forskningen, vilket är kriterier för att en forskningsfråga ska anses inomvetenskapligt relevant (Teorell & Svensson 2007: 18f).

1.2 Rationella beslut

Teorin i denna uppsats går hand i hand med val av metod. Metod och teori utgår från att val och beslut som tas av aktörer är rationella, åtminstone för dem själva (Esaiasson m.fl. 2012: 291). Aktörer är i detta fall regeringen och riksdagen, som fattar beslut angående åtgärder mot flyktingkrisen. Aktörer är även de flyktingar, som tar beslut om att fly från hemlandet till Sverige. Andra relevanta aktörer är andra länders regeringar och de som faktiskt tvingar människor på flykt från sina hem.

En av de mest kända böckerna om politiskt beslutsfattande är boken *Essence of Decision Explaining the Cuban Missile Crisis* av Graham Allison och Philip Zelikow (1999). Den behandlar i ett av bokens kapitel *den rationella aktören*. Det finns enligt Allison och Zelikow olika definitioner av rationella aktörer i olika vetenskapliga discipliner. I statsvetenskaplig modern beslutsteori är ett rationellt beslut ett beslut som tas då det finns olika givna alternativ att välja mellan vilka alla har givna konsekvenser. Den rationella aktören väljer det alternativ med de

mest önskvärda konsekvenserna för aktörens *nyttofunktion*, där konsekvenserna är rankade efter preferens. Det hör dock inte till vanligheterna att alla konsekvenser av en handling är självklara, det går inte i förväg att veta exakta konsekvenser av att införa gränskontroll eller av att fly från sitt hem. Då handlar det istället om förväntad nyttomaximering, eller som uttryckt av Allison och Zelikow “[i]n an uncertain world, the decision analyst maximizes expected utility” (1999: 17). Detta går att jämföra med traditionell spelteori vilket också är en av delarna som teorin bygger på (Allison & Zelikow 1999: 18). Vidare skriver de om omfattande rationalitet och bunden rationalitet. Den förstnämnda utgår från att aktören har alla alternativ klara samt vet alla alternativens respektive konsekvenser. Den bundna rationaliteten tar däremot hänsyn till aktörens begränsade tillgång till information (Allison & Zelikow 1999: 20). Teorin om den rationella aktören lämpar sig eftersom den är tillämpbar även när aktören är en grupp människor, som i de fall uppsatsen behandlar (Mintz & DeRouen Jr. 2010: 8).

Allison och Zelikows teori har vissa brister, till exempel förbiser den diskursiva och sociala konstruktioner. Även om en person tar ett för sig själv rationellt beslut, är varje persons egen rationalitet påverkad av omgivningen i form av samhällsstrukturer, sociala normer samt den diskurs personen befinner sig i. Ett rationellt beslut för en aktör är inte nödvändigtvis det rationella beslut som hen hade fattat i en struktur- och normfri värld. I Sverige finns till exempel en djupt rotad norm om välfärd, det finns också idag en diskurs som benämner situationen som rådde hösten 2015 som en krissituation. Detta påverkar givetvis vad som anses vara ett rationellt beslut. Alexander Wendt och James Fearon, vid University of Chicago, har skrivit om just problemet med att rationalism ofta ställs mot konstruktivism och hur en då förbiser bakomliggande konstruktioner (2002). I “Rationalism v. Constructivism: A Skeptical View” diskuteras som titeln avslöjar rationalism och konstruktivism samt hur rationalism vanligtvis kopplas ihop med individualism och att konstruktivism på samma sätt kopplas ihop med holism (Fearon & Wendt 2002: 9). Fearon och Wendt menar att rationalism och konstruktivism inte är oförenliga, utan att en mycket väl kan sympatisera med och med fördel använda sig av båda. Det hela beror på hur en ser på aktören och vad dess val grundas och beror på. En kan tro på att världen är konstruerad, att vi tillskriver oss själva, varandra och saker kring oss olika egenskaper och att vi på så vis skapar vi dem, trots att en tror på teorier om rationella val (Fearon & Wendt 2002).

Fearon och Wendts idé om rationalismens möjliga symbios med konstruktivismen och hur olika ontologiska utgångspunkter inte nödvändigtvis är oförenliga är i linje med hur teorin om rationella aktörer används i denna uppsats. Kritikern kan påstå att grundtanken om egoistiska, rationella och väl övervägda beslut inte alls är hur alla aktörer faktiskt fattar sina beslut. Större politiska beslut, som beslutet om gränskontroller, kan dock antas vara väl övervägda. Huruvida samma beslut är rationella är inte upp till betraktaren att avgöra. Även här antas att större politiska beslut är rationella för den aktör som fattar beslutet. Den, inom statsvetenskapen, ofta kritiserade aspekten om att aktörer agerar för att maximera sin egen nytta går att förklara med att det inte nödvändigtvis måste utesluta altruistiskt agerande. Huruvida det är möjligt att agera altruistiskt är en diskussion

utanför denna uppsats. Den egna nyttan kan vidgas till att även innefatta den egna ideologiska grundtanke och värderingar en har, vilket mycket väl kan innefatta altruism. Egennytan i detta fall kan även vara att bibehålla eller maximera ett väljarstöd. Tecken på röstfiske kan vara att prioritera de saker som röstberättigade medborgare ofta har på agendan före annat.

I läroboken *Understanding Foreign Policy Decision Making* av Alex Mintz och Karl DeRouen Jr. skriver författarna om att utöver att rationella beslut präglas av nyttomaximering, finns det som kallas tillfredsställande beslut där besluten som fattas inte maximerar nyttan utan bara är tillräckligt bra alternativ (Mintz & DeRouen 2010: 34). Detta kan, med ovanstående definition av både rationalitet och nyttomaximering i tanken, fortfarande vara en aktörs mest rationella val. Aktören kanske prioriterar annat och det behöver inte vara irrationellt för den sakens skull. Det mest rationella är inte att ta det mest optimala beslutet inom ett område som är lågt prioriterat, då det kan vara tidskrävande.

I situationer där beslutsfattande präglas av osäkerhet kan det vara svårt att väga för- och nackdelar med olika beslut (Mintz & DeRouen 2010: 5). Flyktingkrisen 2015 är en sådan situation eftersom det var en helt ny situation. Många beslut innebär, enligt beslutsteori, en trade-off av något slag (Mintz & DeRouen 2010: 18). Att minska antalet asylsökande genom att införa gränskontroll innebär en begränsning av den fria rörligheten, till exempel.

I beslutsteori tas även miljö/omgivningsaspekten upp. Rådande omständigheter kan hindra aktören från att fatta det mest optimala (enligt rational choice) beslutet. Dessa omständigheter kan vara begränsad information, kort om tid, att beslutet fattas under stress, och att det finns mycket risk kopplat till situationen, till exempel (Mint & DeRouen 2010: 28). Som vidare kommer att tas upp i 3 *Intentional analys* så var regeringens beslut fattade under pressade omständigheter.

Teorin om beslutsteori, som uppsatsen bygger på, kommer från den utrikespolitiska läran. Det lämpar sig att låna teori från utrikespolitiken eftersom den ofta bygger på beslut isolerade från övrig inrikespolitik. Det är dessutom bra teorier för politiskt beslutsfattande i kris och många traditionella modeller i politiskt beslutsfattande utgår från att säkerhet är av störst vikt, vilket passar de motiveringar regeringen anger (Mintz & DeRouen 2010: 16ff). Det som skiljer vardagsbeslut från politiska beslut, inrikes eller utrikes, är insatserna. Många modeller inom beslutsfattande går således att anpassa till olika nivåer i samhället (Mintz & DeRouen 2010: 5).

Teorin om rationella val är relevant i uppsatsen för att kartlägga motiven bakom besluten. Enligt teorin, bör regeringen ha agerat på ett sätt som maximerade de verkliga mål de hade. Därför behandlar uppsatsen både motiveringarna bakom besluten samt de utfall som besluten fick. Med hjälp av teori, metod och analys kartläggs detta, tillsynes irrationella för många andra, beslut. Om varje konsekvens är väl övervägd bör regeringens motiv stämma relativt bra överens med utfallet.

1.3 Velfärd kontra flyktingmottagande

Det är svårt att analysera den svenska regeringens beslut gällande gränskontroller utan att tänka på den svenska statens tradition av att vara en välfärdsstat och de problem gällande landets fysiska gränser som välfärdsstaten innebär. Karin Borevi diskuterar i ett kapitel i boken *Velferdens grenser* den skandinaviska tanken om välfärdsstaten som bygger på idén att om individer har ekonomiskt lika förutsättningar kan de bidra till samhället på ett likvärdigt sätt. För att alla ska känna sig som en del i och bidra till välfärdssamhället måste det finnas grundläggande tillgång till funktioner som anses som viktiga (Brochmann & Hagelund 2010: 19). Vidare skriver Borevi att om folket ska känna sig villiga att fortsätta bidra till den gemensamma välfärden kan inte dyra rättigheter vara tillgängliga för de som inte kan bidra eftersom även välfärdsstaten har begränsade resurser. Utöver att alla invånare inom staten behöver bidra, så måste det även finnas gränser för vilka som får ta del av välfärdens förmåner. Legitimiteten är viktigare för välfärdsstaten ju högre ambition den har gällande utjämning av klyftor mellan samhällsklasser (Borevi 2010: 43). Borevi menar att för en ökad legitimitet för välfärdsstaten krävs, utöver tillgången till samhällsfunktioner, en nationell gemenskap och identitet. Denna integration mellan samhällsgrupper är således bara möjlig om det redan finns en gemenskap. Hon anser att den nationella identiteten tenderar att anta etniska drag och därmed verka exkluderande mot dem som inte passar in i den nationella identiteten, motsatsen till dess syfte om gemenskap (Borevi 2010: 44).

Zygmunt Bauman skriver om att varje person i välfärden förväntas arbeta och kritiserar därför den frihet välfärdsstaten sägs innebära (Bauman 1998: 72). Även Karin Borevi är inne på ett liknande spår och menar att den svenska välfärdspolitiken har gått från mer rättighetsinriktad än skyldighetsinriktad till tvärtom. Kraven på bidragstagare och behovande att förtjäna bidrag och åtgärder genom ansträngning har ökat (2010: 51).

Borevi menar att människor går med på det sociala kontrakt som välfärdsstaten innebär på grund av rädsla snarare än altruism. Därför kan det uppstå legitimitetsproblem när ”grupper” bestående av invandrare eller flyktingar behöver stöd eller åtgärder. Det beror på att de redan etablerade medlemmarna i välfärdsstaten, de som hittills bidragit samt röstar i valen, aldrig riskerar att hamna i denna grupp och aldrig kommer att behöva just denna typ av åtgärder (Borevi 2010: 51).

1.4 Metod

I uppsatsen används två separata metoder. För att ta reda på vilka motiv som ligger bakom besluten och vad som driver politikerna att fatta beslut av denna typ, används metoden intentional analys. Därefter används deskriptiv data för att ta

reda på om de motiveringar som angavs i samband med besluten stämmer överens med utfallen av besluten.

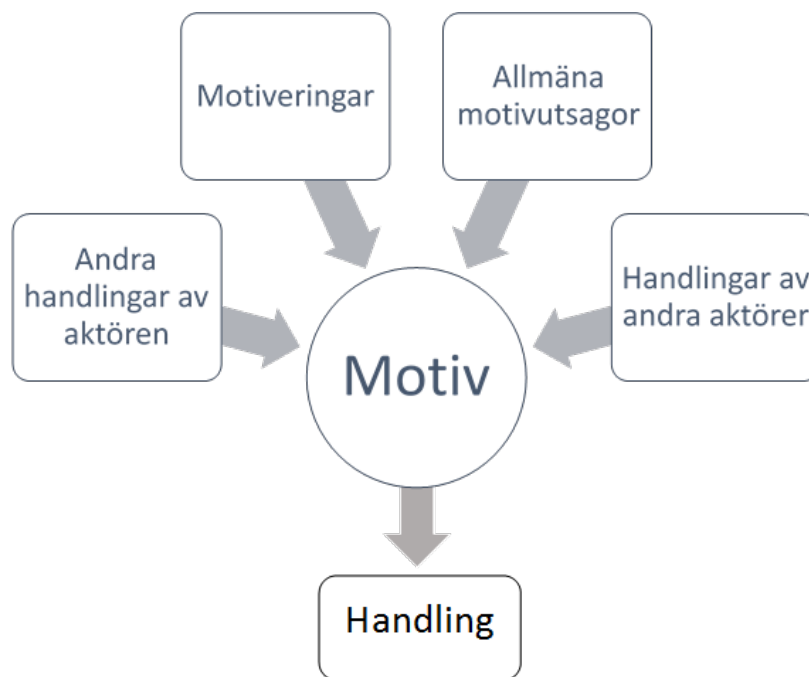
1.4.1 Intentional analys

Den första delen av undersökningen är en så kallad intentional analys eller en motivanalys. Avsikten är att ta reda på varför regeringen valde att fatta de beslut som de gjorde 2015 gällande gränskontroller. Den analytiska modell som används är konstruerad av Axel Hadenius. Hadenius har i kapitlet "Att belägga motiv" i boken *Tre studier i politiskt beslutsfattande* redogjort för en modell som går att använda för att belägga motiv och således besvara frågan om varför en aktör handlat på ett visst vis (1984).

Att spåra motiv till varför en aktör utför en viss handling är ett sätt att spåra mekanismer och svara på frågan varför denna handlade på det aktuella viset (Hadenius 1984: 151; Teorell & Svensson 2007: 250). Utgångspunkten vid en intentional analys är att aktören i fråga gör väl medvetna och rationella val för att uppnå de mål som föreligger beslut som tas (Esaiasson m.fl. 2012: 292; Henning 1984: 14), vilket återfinns i *1.2 Rationella beslut*. Val och beslut behöver inte för omvärlden verka rationella eller medvetna, utan endast vara det för aktören själv (Esaiasson m.fl. 2012: 291). Aktörens mål är sannolikt att maximera sin egen eller en ideologisk nytta. Då subjekt och aktör i dessa fall är folkvalda politiker på högt uppsatta positioner, är det rimligt att anta att en del i det egna nyttomaximerandet är att agera på ett sätt som uppskattas av väljarna och som därmed ökar aktörens chans att bli omvald i nästa val (Esaiasson m.fl. 2012: 294). Flyktingar som aktörer riskerar mycket när de flyr, men att fly från hemmet har i deras bedömning bättre förväntade konsekvenser än att stanna kvar. Val om flyktväg och destination överläggs på liknande vis.

Ett vanligt sätt att kartlägga motiv är att kartlägga aktörens så kallade *preferenssystem* (Esaiasson m.fl. 2012: 294f). Preferenssystemet innebär att en skiljer sakliga mål från strategiska mål. Det finns givetvis en stor svårighet att belägga strategiska motiv, som tidigare nämnts, eftersom dessa troligtvis inte är uttalade (Henning 1984: 14f; Esaiasson m.fl. 2012: 294f). Sakmål eller sakmotiv är vad aktören själv helst vill, om denne fick bestämma själv, medan strategiska mål eller strategimotiv innebär ofta förhandsbestämda, allmängiltiga mål. De förstnämnda är ofta situationsanpassade, exempelvis regeringens ideologiska inställning till situationen. Till exempel, kanske vänsterpartiet av ideologiska skäl är mer benägna till en generös flyktingpolitik än Sverigedemokraterna är. De senare målen kan till exempel vara att bibehålla eller maximera väljarstöd, maximera möjligheter till koalitioner med andra partier eller stärka bilden av ett sammanhållet parti (Esaiasson m.fl. 2012: 294f).

När dessa olika typer av motiv nu finns definierade behövs en modell för att bestämma hur dessa motiv ska hittas. Som ovan nämnt, används i denna uppsats en modell av Axel Hadenius (1984).

Figur 1. Hadenius modell över motivindikatorer (1984).

Enligt Hadenius modell föregås en handling av ett motiv. Motivet består i sin tur av allmänna motivutsagor samt motiveringar från aktören, men motivet till handlingen kan också förklaras genom andra handlingar av samma aktör eller till och med andra handlingar av andra aktörer (Hadenius 1984: 151). Hadenius modell består av att dessa olika *motivindikatorer* ger oss information varpå forskaren drar en slutsats eller *inferens* om hur dessa påverkar motivet som i sin tur förklarar orsaken till handlingen (1984: 148).

Aktören i detta fall är regeringen som kollektiv enhet, därför analyseras officiella uttalanden medlemmar i regeringen gjorde i samband med de båda besluten, samt propositioner. De enskilda regeringsmedlemmarna, är i analysen subjekt (Esaiasson m.fl. 2012: 291). “Lagen om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet” röstades visserligen igenom, och därmed beslutades, av riksdagen men förslaget kom från just regeringen och därför är det regeringens motiv som är intressant. Uttalandena som kommer att analyseras har gjorts av representanter för regeringen antingen före, under eller efter att besluten togs. Att i första hand analysera utsagor från aktören själv i samband med beslutet är enligt Hadenius något som faller sig naturligt (Hadenius 1984: 149). Fördelen med denna typ av källor är närheten i tid i förhållande till handlandet. Att analysera nyare utsagor hade inte tillfört något till studien, utan snarare hade resultatet blivit mindre pålitligt då det är möjligt att aktörerna i fråga efterkonstruerat sina motiv (Hadenius 1984: 163). Det hade även

varit möjligt att analysera interna mail, intervjuar inblandade och så vidare, men det ryms inte inom denna uppsats.

Hadenius medger att det är omtvistat att använda sig av allmänna motivutsagor för att kartlägga motiv, men för den sakens skull är det inte ovanligt eller irrelevant (1984: 152). De allmänna motivutsagorna är utsagor som inte bevisligen är direkt kopplade till handlingen. Det kan vara uttalanden i andra sammanhang som på något sätt kan finnas relevanta i sammanhanget trots att det inte kan sägas vara ett motiv till just den aktuella handlingen. Hadenius menar att det kan röra sig om allmänna värderingar eller verklighetsomdömen lika gärna som något närmare kopplat till den specifika handlingen (1984: 151). Det kan i denna studie till exempel vara uttalanden om flyktingmottagande i allmänhet eller motiveringar till andra beslut, likväl som allmänna partipolitiska värderingar som kan återfinnas i partiprogram till exempel.

I jakten på motivindikatorer analyseras även motiveringar till Luciabeslutet 1989 samt beslutet om viseringskrav för personer med medborgarskap i Bosnien-Hercegovina 1993. Dessa är liknande beslut som ligger före i tid i förhållande till de två besluten uppsatsen avser att studera (Esaiasson m.fl. 2012: 297). Avsikten är att leta efter vilka likheter och skillnader det finns i motiven som angavs då och de som angavs under hösten 2015. Detta för att komma åt om det kan finnas några motiv som numera är dolda, men som var uttalade vid liknande beslut i historien, på grund av ett förändrat politiskt klimat till exempel (Teorell & Svensson 2007: 253). För att belägga motiven är det också viktigt att se till tidigare situationer där regeringen handlat på ett liknande vis. Det finns givetvis en problematisk aspekt i detta då individerna som bildar regeringen som kollektiv aktör har bytts ut ett flertal gånger sedan det första fallet 1989.

En annan motivindikator kan vara motiv till andra aktörers handlande i liknande situationer (Esaiasson m.fl. 2012: 297; Hadenius 1984: 156f). Detta kan till exempel vara en annan regering i en annan stats motiveringar till att besluta om liknande åtgärder. I denna uppsats är detta utsagor från oppositionen och deras motiveringar om dessa sedan innan förespråkade ett liknande eller förespråkade precis samma beslut, men inte varit i position att besluta om det själva. Hänsyn tas även till andra aktörer: flyktingar, andra stater och organisationer.

De motiveringar som väljs ut är framför allt uttryckligen skäl eller motiveringar till varför beslut bör, ska eller har tagits. För intersubjektivitetens skull redovisas citat i så stor mån som möjligt.

1.4.2 Metodologiska problem

Det är viktigt att poängtera de brister som intentional analys har. Regeringen kan ha påverkats av till exempel opinionen att agera på ett visst sätt. Vidare kan det finnas dolda motiv som inte nämns i offentliga uttalanden och som således inte är mätbara. Det går helt enkelt inte att ta reda på exakt vad som försiggår i aktörernas huvuden.

Metoden kräver tolkningar av de citat som redovisas. Detta är oundvikligt då all forskning görs ur forskarens eget perspektiv och den subjektsposition som

forskaren innehar kommer alltid att spela en viss roll i resultatet. De val som görs kommer därför kontinuerligt att redovisas genom uppsatsens gång för att bibehålla dess intersubjektivitet. Detta för att uppsatsens resultat ska vara kunskapsmässigt tillgängligt för fler subjekt, idealmässigt alla andra, än mig själv (Badersten 2006: 75). Även saklighet är av stor vikt för den interna relevansen eftersom analysen i stor utsträckning baseras på argument, både andras argument i analysen och egna eventuella argument i uppsatsens diskussion (Badersten 2006: 100f). Det finns dock ett stort värde i att jämföra motiv med faktiskt utfall för att undersöka motivens giltighet och därför föll valet på denna metod trots den kritik som finns.

Vidare kritiserar Roger Henning i *Industripolitik eller sysselsättningspolitik? En studie i svensk industristödspolitik* (1984) metoden att endast kartlägga motiv. Henning anser att vad som bestämmer valet av de alternativ som får lov att övervägas i riksdag/regering, vad som bestämmer vilka fakta som ska läggas fram inför beslut, vilka aspekter som ska utredas och så vidare, är aspekter som bör studeras för att få en uttömmande förklaring av besluten (Henning 1984: 16). Det finns således många steg i beslutsfattande varav endast ett fåtal kommer att analyseras.

1.4.3 Kvantitativ metod

Den kvantitativa delen av uppsatsen är framför allt deskriptiv. Data används för att beskriva verkligheten som den ser ut för att ta reda på utfallet av regeringens beslut under hösten. I vissa fall har data funnits i rätt format från början, i andra fall behövs data koda om. I de senare av fallen finns en liten risk för osystematiska mätfel. Hos de myndigheter data är hämtad från är risken för systematiska och osystematiska fel försumbar, även om den kan finnas (Teorell & Svensson 2007: 56f). För att söka svar på frågeställningen används enkla uträkningar för att få fram andelen som söker asyl i Sverige av det totala antalet asylsökande i EU. Uträkningarna av andelar är, om än enkla, väldigt många och risk finns givetvis att mindre fel smyger sig in efter ett hundratal uträkningar trots korrekturräkning.

Många av de variabler som undersöks är faktiska siffror, ”antal asylsökande” till exempel. Ett sådant material är tacksamt att arbeta med då det inte behöver koda om från ord till siffror.

Den ursprungliga planen var att räkna ut i vilken utsträckning besluten i Sverige kan förklara antalet asylsökningar genom att beräkna regression och förklaringsgrad, korrelationskoefficienten. Detta kommer inte att vara möjligt att räkna ut på grund av att det är omöjligt att helt isolera variablerna på grund av att flera av de oberoende variablerna inträffade under samma tidsperiod. Temperaturen sjönk samtidigt som besluten om gräns- och id-kontroller togs och så vidare.

Förhoppningen är dock att i stor utsträckning kunna isolera bort två av de oberoende variablerna. Dessa är situationen utanför Europa (behov av asyl) samt väder. Detta genom att räkna ut andelen av antalet asylsökande i Sverige av alla de som söker asyl i EU under samma period. Resultatet kan visa om andelen som

söker asyl i Sverige ökar eller minskar i förhållande till EU som helhet och utifrån resultatet kan en dra slutsatser om i vilket utsträckning människor kan och vill söka asyl i just Sverige. Motsvarande andelar för varje månad sju år tillbaka i tiden kan visa om månad eller årstid har betydelse för andelen asylsökande i Sverige i förhållande till EU som helhet. Det faktiska värdet saknas som variabel, men då årstider brukar följa ett visst mönster och då vintern 2015/16 inte var kallare eller hårdare än andra år är det en rimlig metod att använda.

1.5 Material

De beslut som studeras i uppsatsen är regeringsbeslut och beslutsprocessen finns inte att hitta. Däremot finns protokoll från när besluten förmedlas till riksdagen och allmänheten samt pressmeddelanden, presskonferenser, propositioner med mera.

Från Luciabeslutet 1989 är det dåvarande ministern Maj-Lis Lööws information till riksdagen den 14 december 1989 som analyseras. Det hela finns nedskrivet i riksdagens protokoll 1989/90: 46. I protokollet finns även svar från Maj-Lis Lööw på den kritik som framfördes mot beslutet. Från beslutet om viseringskrav från 1993 analyseras regeringens proposition 1993/94: 51, där motiveringar och bakgrund och kritik till beslutet anges.

Från beslutet om tillfälliga gränskontroller 2015 finns de motiveringar som regeringen själva angav på sin hemsida i samband med informationen om införandet samt varje beslut om förlängning av de tillfälliga gränskontrollerna. Denna information är väldigt kortfattad. I samband med beslutet hölls en presskonferens (SVT 2015). Beslutet motiveras vidare i regeringens proposition 2015/16: 67, som även kommer att analyseras för att hitta motiveringar till beslutet om införande av id-kontroller. Dessutom finns motivering till att inte införa gränskontroll i Svar på skriftlig fråga 2015/16: 197, där Anders Ygeman svarade på en fråga om gränskontroller innan det infördes.

För beslutet om införande av id-kontroll finns information från regeringens hemsida (Regeringskansliet 2015), motiveringar från regeringens proposition 2015/16: 67 samt regeringens proposition 2015/16: 174. Övrigt material är en presskonferens med statsminister Stefan Löfven och vice statsminister Åsa Romson som ägde rum den 24 november (Regeringskansliet 2015f).

Eurostat är EU:s myndighet för statistisk data och publicerar antal asylsökande i EU per månad tillbaka till år 2009 på sin hemsida (Eurostat 2016).

Migrationsverket publicerar endast statistisk data indelat i månader på sin hemsida. Via kontakt med anställda på Migrationsverket har det dock varit möjligt att komma över statistisk data över antal asylsökande indelat i månader för åren 2000-2002 och indelat i dagar från och med år 2003 till och med den 10 april 2016.

Anledningen till att valet av beroende variabel föll på "antal asylsökande" är för att de flyktingar som kommer till Sverige söker asyl i princip i direkt anslutning till ankomst och här finns ingen tidsmässig fördröjning på grund av

administrativa väntetider. Att istället se till människor som faktiskt ankom till Sverige hade varit en ytterligare bättre eller kompletterande siffra. Problemet med denna är att det inte finns data över de som kommer för att inte söka asyl, utan för att leva utanför systemet. Hade annat än ”antal asylsökande” använts som variabel hade det även funnits en risk att mäta personer som endast transiterade genom Sverige.

1.6 Avgränsning

Uppsatsen har avgränsats till att innefatta uttalanden, motioner, propositioner och presskonferenser nära i tid till de beslut som granskas. Från de två äldre besluten från 1989 och 1993 finns bara riksdagsprotokoll och propositioner att tillgå, men jag finner det lämpligt att avgränsa uppsatsen till dessa officiella motiveringar från dessa två fall, då dessa endast agerar som motivindikatorer i uppsatsen.

Statistisk data är av naturliga skäl begränsade till data som hunnit sammanställas vid tidpunkten uppsatsen skrivs. Kompletta data över asylsökande i EU finns i skrivande stund inte tillgängliga för senare datum än mars 2016 (Eurostat 2016). Denna begränsning i tid är nödvändigtvis ett problem då EU:s avtal med Turkiet i april månad troligtvis hade påverkat resultatet. För motsvarande siffror över asylsökande i Sverige från Migrationsverket finns statistik fram till och med mars månad sammanställd i skrivande stund. Bakåt i tiden är statistiken tyvärr mer begränsad. Fram till år 2000 fördes inte statistik över antal asylsökande av Migrationsverket mer detaljerat än årsvis, från år 2000 finns däremot statistik månadsvis och från och med år 2003 fram till idag finns statistiken tillgänglig dygnsvis (Migrationsverket 2016f). Detta innebär att en likvärdig deskriptiv analys över de två tidigare fallen omöjlig att åstadkomma.

Flera andra åtgärder beslutades och några infördes vid ungefär samma tidpunkt (Regeringskansliet 2015f). Att analysera dessa närmare ryms inte inom ramen för denna uppsats.

2 Flyktingkrisen

Som nämnt i inledningen sökte fler personer asyl i Sverige under hösten 2015 än någonsin tidigare och samma gällde övriga EU. Tyskland hade flest antal asylsökande i EU, en halv miljon, Sverige hade flest i förhållande till befolkningens mängd (Eurostat 2016). Nedan följer en kort bakgrund till de åtgärder som infördes i samband med krisen 2015. Den följs av en bakgrund till Luciabeslutet 1989 samt en bakgrund till viseringskravet för medborgare i Bosnien-Hercegovina 1993. De tre situationerna skiljer sig åt, men de har alla behandlats som ”flyktingkriser”.

2.1 Gränskontroller och åtgärder i samband med flyktingkrisen 2015

Sverige har idag inga yttre gränser mot länder som inte ingår i EU/Schengenavtalet och är därför inte ansvariga för yttre gränskontroller. Vid de yttre gränserna sker alltid personkontroll av alla som färdas in eller ut ur regionen (SOU 2004:110). Med personkontroll avses kontroll av pass och andra krav som finns enligt utlänningslagen och passlagstiftningen för att en människa ska få resa över gränsen samt vistas i Sverige. Detta för att förhindra att människor befinner sig illegalt i Sverige. Personkontroll tillämpas sedan Sverige blev en del i Schengenavtalet år 2001 inte vid inre gränser (SOU 2004:110). Detta hade år 2004 endast hänt två gånger, båda i samband med EU-toppmöten i Göteborg respektive Köpenhamn (SOU 2004:110).

Den 12 november 2015 infördes tillfälliga gränskontroller vid inre gräns i Sverige i tio dagar, med motiveringen att ”den nuvarande situationen innebär akuta utmaningar för viktiga funktioner i samhället” (Regeringskansliet 2015). Beslut om förlängning har sedan dess tagits var tionde till trettonde dag (Regeringskansliet 2015a; 2015b; 2015c; 2015d; 2016a; 2016b). Tolv dagar senare, den 24 november, presenterade regeringen åtgärder vars syfte var att minska antalet asylsökande i Sverige. Åtgärderna var resultatet av en uppgörelse mellan regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna. Bland åtgärderna fanns tre ändringar i svensk lagstiftning; lag om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om ändring i utlänningslagen samt om ändring i lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Bland annat innebär förändringarna att reglerna för asyl ska vara i linje med EU:s minimumnivå. Den färdiga propositionen lämnades dock inte över till riksdagen förrän 28 april 2016 och förväntas inte träda i kraft förrän under sommaren 2016 (Prop. 2015/16: 174; Migrationsverket 2016e).

Den 21 december 2015 trädde en ny lag i kraft, lagen om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet. Lagen, som röstades igenom av riksdagen fyra dagar tidigare, ger regeringen befogenhet att besluta om id-kontroller vid transporter till Sverige från en annan stat (SFS 2015: 1073). Det beslutades även om en särskild förordning, i enlighet med den nya lagen, gällande transporter mellan Sverige och Danmark, transportörer ansvarar för idID-kontroller av passagerare sedan den fjärde januari 2016 och till och med den fjärde juli samma år (SFS 2015: 1074).

2.2 Luciabeslutet

Före det att Sverige gick med i EU, år 1989, möttes landet av vad som då kallades för en flyktingkris likt den vi pratar om idag (Riksdagsprotokoll 1989: 78). ”[D]et svenska flyktingmottagandet befinner sig i en kris”, sade statsrådet och dåvarande invandringsminister Maj-Lis Lööv i riksdagen den 14 december 1989 (Riksdagsprotokoll 1989: 78). 30 335 personer sökte asyl i Sverige år 1989, en ökning från året innan med 55 procent (Migrationsverket 2016d). Detta följdes av information om det som i folkmun kom att kallas för Luciabeslutet. Asyl skulle endast beviljas de som uppfyller kraven enligt FN:s flyktingkonvention samt människor som i övrigt har särskilt starka skyddsbehov. Det innebar att krigsvägrare och *de facto-flyktingar* nekades asyl i Sverige (Prot. 1989: 78). De facto-flyktingar var ett begrepp i 1989 års utlänningslag och definieras som en flykting som av politiska omständigheter i hemlandet *riskerar* att utsättas för så svåra trakasserier att det inte är rimligt att återvända dit. De facto-flyktingar har därmed inte nödvändigtvis *utsatts* för detta och uppfyller därmed inte kraven för flyktingstatus enligt FN:s flyktingkonvention (Prop. 1988/89:86). 1990 sökte 29 420 personer asyl i Sverige, en minskning på tre procent från 1989 (Migrationsverket asylsökande till Sverige 1984-2014). Det fanns dock en betydande skillnad mellan åren 1989 och 1990 i att antalet asylsökande från Bulgarien minskade med 93 % år 1990 jämfört med föregående år (Migrationsverket 2016d). Det beslut den socialdemokratiska regeringen tog den 13 december 1989 fick önskad effekt om det var denna specifika grupp bulgarer man ville åt. Var så inte fallet, blev effekten marginell.

2.3 Viseringskrav för medborgare i Bosnien-Hercegovina

År 1993 stod Sverige inför en liknande situation gällande flyktingmottagande som den som landet stod inför år 2015. Det var kriget i före detta Jugoslavien som då tvingade människor, många med medborgarskap i Bosnien-Hercegovina, på flykt. Det var vid tidpunkten cirka fyra miljoner människor på flykt från sina hem. Sedan 1991, med en absolut toppnotering på ca 14 100 asylsökande under juli

månad 1992, hade över 100 000 personer från före detta Jugoslavien kommit till Sverige för att söka asyl (Skr. 1993/94: 127; Skr. 1992/93: 127). Sverige var ett av de länder inom EG/EFTA dit flest flyktingar kom. Enligt socialförsäkringsutskottet var Sverige tredje största mottagarlandet för flyktingar från Bosnien-Hercegovina (Socialförsäkringsutskottets betänkande 1993/94: SfU6). Det var många som väntade på att få sina ärenden prövade och därför beslutade regeringen den 21 juni 1993 att bevilja permanent uppehållstillstånd till alla de skyddsbehövande bosnier som sökt asyl (Prop. 1993/94: 51). Regeringens beslut grundade sig på att de inte såg att bosnier skulle kunna återvända till hemlandet inom en snar framtid. Detta fick som väntat mycket kritik från bland annat Ny Demokrati som då satt i Riksdagen (Motion 1993/94: Sf5).

Samtidigt som regeringen av vad som verkar ha varit humana och praktiska skäl beviljade permanenta uppehållstillstånd till cirka 40 000 bosnier, infördes krav på visering för människor med medborgarskap i Bosnien-Hercegovina (Prop. 1993/94: 51). Detta på grund av bland annat att flyktingar inte kom direkt från Bosnien, utan från flyktingförläggningar i Kroatien, där de hade både skydd och hjälp från frivilligorganisationer samt FN (Skr. 1993/94: 127).

Resultatet av viseringen blev en nedgång av antalet asylsökande från nästan 8000 i maj 1993 till färre än 2000 per månad följande tre månader (Skr. 1993/94: 127). Totalt sökte 37 581 personer asyl i Sverige år 1993, en siffra som redan halverats från året innan (1992), året därpå (1994) var siffran 18 640 (Migrationsverket 2016d).

2.4 Definitioner

Flykting är, om inte annat anges, genomgående i uppsatsen en person som uppfyller den definition som finns i FN:s flyktingkonvention, alltså "människor som har flytt från sina länder på grund av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk uppfattning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp, och som inte kan eller vill återvända" (UNRIC 2015). En flykting är enligt Migrationsverket en person som sökt asyl i Sverige och får stanna på grund av ovanstående skäl (2016b). Enligt utlänningslagen (SFS 2005: 716) kap. 4 1 § gäller en definition mycket lik den i FN:s flyktingkonvention och även statslösa personer inkluderas.

En asylsökande är en person som "tagit sig till Sverige och sökt skydd. Hon eller han har inte fått ett slutligt svar på sin ansökan" (Migrationsverket 2016b).

Genom uppsatsen kallas situationen under 2015 för "flyktingkris", det baseras på att det är så myndigheter ofta refererat till situationen som rådde under hösten och vintern 2015 (Migrationsverket 2016e). Huruvida det var en kris-situation samt huruvida det tillskrivna namnet är rimligt lämnas till läsarens egen tolkning.

Inre gräns innebär de gränser Sverige har mot andra stater inom EU/Schengen. Yttre gräns är de gränser som finns mot stater som inte ingår i EU/Schengen. Sverige har idag inga yttre gränser, bortsett från flygplatser.

3 Intentional analys av beslut om gräns- och id-kontroller

Nedan följer en intentional analys av beslutet att införa tillfälliga gränskontroller samt lagen om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet och den särskilda förordningen som infördes i samband med lagen. Analysen är uppdelad utifrån Hadenius modell

3.1 Allmänna motivutsagor

Sverige ska erbjuda en trygg fristad åt människor som tvingas fly från förföljelse och våld. Vi vill ha en generös och reglerad invandring. (Socialdemokraterna 2013: 24)

Miljöpartiet de gröna har en vision om en värld utan gränser, där alla människor kan flytta, och ingen tvingas fly. [...] Fri rörlighet borde vara en mänsklig rättighet. (Miljöpartiet 2013: 36)

Citaten ovan är hämtade från Socialdemokraterna och Miljöpartiets partiprogram. De två partier som bildar Sveriges regering har delvis olika inställningar till asylpolitik och flyktmottagande, där Miljöpartiet önskar en värld fri från gränser (Miljöpartiet 2013). Socialdemokraterna nämner Sverige som fristad för människor som flyr att söka skydd (Socialdemokraterna 2013). Notera dock att Socialdemokraterna skriver att de vill att den ska vara reglerad.

3.2 Motiveringar

Nedan återfinns de motiveringar aktören (regeringen) samt subjekt (representanter för regeringen eller regeringsmedlemmar) själva angivit i samband med beslut om tillfälliga gränskontroller och lagen om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet behandlades.

3.2.1 Beslut om tillfälliga gränskontroller

Myndighetens bedömning hittills är att situationen är ansträngd men under kontroll. Jag följer naturligtvis utvecklingen mycket noga och är, om behov uppstår, beredd att i enlighet med regelverket vidta de åtgärder som krävs för att även i fortsättningen upprätthålla ordning och säkerhet i Sverige. (Anders Ygeman, Svar på skriftlig fråga 2015/16: 197).

Den 4 november 2015 beskriver inrikesminister Anders Ygeman hur Sverige i dagsläget inte står under den typ av hot som kräver gränskontroll. Effekter på den fria rörligheten tas upp som en konsekvens av gränskontroll. Ministern håller det öppet för eventuella framtida gränskontroller vid ett förändrat läge. En vecka senare gick Ygeman under en presskonferens ut med att "Migrationsverket är under extremt stort tryck. Det faktum att migrationsströmmarna är blandade skapar stora utmaningar för Migrationsverket." (SVT 2015). Exakt betydelse av "blandade migrationsströmmar" förblir osagt.

Migrationen medför möjligheter för Sverige, men även stora utmaningar. [...] Bedömningen bygger på Migrationsverkets och Polismyndighetens analyser samt den nationella lägesbild som ges av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Bland annat bedömer Polismyndigheten att den allmänna ordningen och den inre säkerheten i nuläget är hotad. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap pekar på stora påfrestningar för flera samhällsviktiga verksamheter. (Regeringskansliet 2015a)

Citaten ovan är hämtade från regeringens pressmeddelande om införandet av tillfälliga gränskontroller. Regeringen som kollektiv aktör tydliggör här att migration är något positivt till en viss gräns. Regeringen hänvisar i pressmeddelandet beslutet till tre myndigheters bedömningar, varav endast Polismyndigheten och MSB:s motiveringar kort beskrivs. Migrationsverket nämns enbart som en myndighet som har gjort analyser. Samma argument angavs utan vidare motiveringar, "[r]egeringen bedömer att de förhållanden som låg till grund för de tidigare besluten fortfarande gäller" (Regeringskansliet 2015b; 2015c; 2015d; 2016a) fram till den 7 januari 2016.

"Vi måste ha ordning och reda vid våra gränser. Det måste vara ordning i flyktmottagandet." (Stefan Löfven, SVT 2015) svarade statsministern på pressträffen den 11 november 2015 på frågan om varför beslut om tillfälliga gränskontroller behövdes fattas. På frågan om vilka konsekvenser gränskontrollerna medför för våra grannländer svarar statsministern att "[d]et är ju inte så att exempelvis Norge och Finland, det är inte gränserna mot Norge och Finland som avses här inte heller så alla flygplatser och alla hamnar" (Stefan Löfven, SVT 2015). Löfven nämner inte Danmark som faktiskt kom att påverkas av gränskontrollerna. Statsministerns svar innehåller inga konkreta motiveringar.

De inre gränskontrollerna har gett oss en bättre kontroll över vilka som kommer in i landet och möjlighet att upprätthålla ordning och säkerhet, säger inrikesminister Anders Ygeman. (Regeringskansliet 2016b)

Den fjärde februari 2016 innehöll ett pressmeddelande om förlängd inre gränskontroll för första gången en ny motivering, eller kanske snarare utvärdering då

motiveringen förblev densamma, till fortsatta gränskontroller. Ygeman bekräftar att resultatet blev som önskat (Regeringskansliet 2016b).

3.2.2 Lag om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet

Trots beslutet att införa tillfälliga gränskontroller vid inre gräns fr.o.m. den 12 november bedömer regeringen att det är nödvändigt att skapa ytterligare förutsättningar för åtgärder för att kunna upprätthålla den allmänna ordningen och inre säkerheten. Detta för att säkerställa att grundläggande samhällsfunktioner inte sätts ur spel. (Regeringskansliet 2015e)

Det är inte tydligt hur den allmänna ordningen hotas eller hur den ska förbättras genom lagförändringen. Vad som framgår är att antalet personer som sökt asyl i Sverige den senaste tiden är stort och att det är en fara för delar av välfärden. Då dessa två likställs med varandra kan en utgå från att regeringen ställer ett stort antal asylsökande oförenligt med allmän ordning och inre säkerhet i Sverige. I förslaget finns möjligheten för regeringen att stänga av leder och vägar som går mellan Sverige och ett grannland, exempelvis Öresundsbron (ett förslag som stoppades efter kritik) (Regeringskansliet 2015e). Det kan tolkas som att det är just flyktingströmmarna en vill stoppa och att det således är de människor som söker asyl i Sverige som är detta "hot mot allmän ordning och inre säkerhet" (Regeringskansliet 2015e)

I regeringens proposition 2015/16: 67 presenteras förslaget om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet.

Det är inte bara det svenska asylsystemet som utsätts för mycket stora påfrestningar. Även andra centrala samhällsfunktioner utsätts för en hög belastning. Det som särskilt kan lyftas fram är boendesituationen, hälso och sjukvården, skolan och socialtjänsten. Regeringen har gjort bedömningen att den aktuella situationen ur ett brett perspektiv innebär ett allvarligt hot mot allmän ordning och inre säkerhet. Tillfälliga gränskontroller vid inre gräns har därför införts. Mot bakgrund av angivna förhållanden och för att säkerställa att grundläggande samhällsfunktioner inte helt sätts ur spel är det nödvändigt att skapa förutsättningar för ytterligare åtgärder som vid behov kan användas i syfte att upprätthålla den allmänna ordningen och den inre säkerheten. (Prop. 2015/16: 67, 7)

Citatet ovan är hämtat ur regeringens proposition 2015/16: 67 Särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet, där lagförslaget med samma namn återfinns. Som exempel på vilka av de centrala samhällsfunktionerna (likställda med allmän ordning och inre säkerhet) nämns asylsystem, boendesituation, hälso- och sjukvård, skola och socialtjänst. Motiveringen till införandet är således att upprätthålla god välfärd. Detta likt föregående motiveringar från regeringskansliet.

Tidsfrister för lämnande av synpunkter kan förkortas under en kris, ibland avsevärt. Att så sker följer av den brådskande natur som normalt präglar en kris. Mot bakgrund av den rådande situationen med ökande migrationsströmmar [...] har det bedömts nödvändigt att genom skyndsamt förfarande inhämta synpunkter på förslagen. (Prop. 2015/16: 67, 6)

Genomgående i Regeringens proposition 2015/16: 67 är att införandet av lagen är brådskande. Lagrådets yttrande om regeringens lagförslag, som återfinns i bilaga 2 i samma proposition, är mycket kritiska till flera av regeringens motiveringar till införandet av lagen samt dess korta tid för remissyttranden. Detta, skriver Lagrådet, bryter mot regeringsformen. Svar på Lagrådets invändning finns i citatet ovan. Motionstiden är även förkortad till en dag. (Prop. 2015/16: 67). Vid begränsad tid att fatta beslut, liksom nämnts i *1.2 Rationella beslut* kan denna tidsbrist leda till att det mest optimala beslutet hindras från att fattas. Regeringen kan ha använt tidsbristen, oavsett om tiden var ett verkligt hot eller inte, för att reservera sig för eventuella icke-optimala beslut. Att regeringen återkommande nämner ärendet som brådskande kan, tillsammans med den korta motionstiden, tyda på att regeringen förstod att det skulle finnas en massiv kritik från många olika aktörer. Påskyndandet kan tolkas som ett sätt att inte ge dessa aktörer möjlighet att invända.

”För civila kriser finns, till skillnad från vad som gäller vid krig och krigsfara, ingen särskild reglering i regeringsformen.” (Prop. 2015/16: 67 s. 6) Lagförslaget motiveras med att civila kriser, vilket flyktingkrisen nämns som, inte har särskilda regleringar i regeringsformen. Regeringen har inte samma befogenheter till att fatta beslut om någon form av undantagstillstånd i civila kriser. Flyktingkrisen jämförs således med krig och krigsfara, därför behövs reglering med liknande typ av innehåll.

Det skrivs i propositionen att id-kontrollerna är en nödvändig åtgärd “även om en sådan åtgärd kan komma att leda till att möjligheten för personer att ta sig till Sverige för att söka asyl begränsas” (Prop. 2015/16: 67 s. 9), som att detta är en negativ bieffekt.

Vid sidan av förslagen i denna proposition har regeringen bl.a. aviserat och inlett ett arbete med en tillfällig lag som på ett omfattande sätt förändrar regelverket för asylsökande i syfte att minska antalet personer som söker asyl och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. (Prop. 2015/16: 67, 10)

Utdraget från propositionen ovan visar att regeringen har som uttalat mål att minska antalet asylsökande i Sverige med en annan tillfällig lag, regeringens proposition 2015/16: 174 lämnades över till riksdagen den 28 april 2016. Detta går emot det som skrevs i propositionen i det förra stycket.

En presskonferens, där lagförslaget samt andra åtgärder presenterades av vice statsminister Åsa Romson (MP) och statsminister Stefan Löfven (S), hölls redan den 24 november (Regeringskansliet 2015f). Åtgärderna går inte i linje med Miljöpartiets partiprogram, den gemensamma presskonferensen kan därför tolkas som ett sätt för en splittrad regering att framstå som enad.

3.3 Andra handlingar av aktören

Nedan följer motiveringar till Luciabeslutet 1989 samt beslut om viseringskrav för personer från Bosnien-Hercegovina 1993. Dessa beslut är inte fattade av samma subjekt (regeringsmedlemmar).

3.3.1 Motiveringar som löd under Luciabeslutet

Det svenska flyktingmottagandet befinner sig i en kris. [...] Totalt uppskattas ca 29 000 söka asyl i Sverige under 1989, mot drygt 19 000 under 1988. I denna siffra finns en ny stor grupp, nämligen ca 5000 turkbulgarer. (Maj-Lis Löow, prot. 1989/90: 46, 78)

Vid Luciabeslutet 1989 användes ordet kris i samband med en ovanligt stor flyktingström. Det framgår i Lööws information till riksdagen att antalet människor som kommit till Sverige för att söka asyl var för stort och att detta var problematiskt. Varför Lööw ser en relevans i att nämna de cirka 5000 turkbulgarer som kommit till Sverige under året är oklart. Att nämna en specifik nationalitet eller etnisk grupp som här utgör ca 17 procent av de asylsökande kan tolkas som en rasistisk handling, där skillnad på människor görs.

Det torde inte ha undgått någon att den stora inströmningen under senare tid har tvingat fram extraordnåra åtgärder: bostadsplattformar, fartyg, tält, husvagnar etc. Påfrestningarna har medfört att mottagandet inte längre kan ske i de värdiga former som eftersträvas och som ofta tas upp i debatterna här i kammaren. (Maj-Lis Löow, citerad i prot. 1989/90: 46, 78f)

Likt motiveringarna från 2015 års beslut återfinns vid Luciabeslutet argument asylsökandes säkerhet (här värdighet). Motiveringar om bostadsbrist är de enda specifika angående värdighet som återfinns i anförandet.

Regeringens beslut föranleddes av en proposition om en lagändring som möjliggjorde beslutet. Beslutet hade inte varit möjligt enligt 1980 års utlänningslag. I propositionen står det att personer kan vägras asyl om särskilda skäl föreligger. Kritik mot regeringens beslut framfördes av Miljöpartiet, Vänsterpartiet Kommunisterna och Folkpartiet (Prop. 1988/89: 86).

3.3.2 Motiveringar som löd vid beslut om viseringskrav 1993

I bakgrunden till detta beslut ingick att flertalet av de bosnier som kommit till Sverige inte kommit direkt från hemlandet utan redan tidigare haft skydd i annat land [...] Regeringen vill möjliggöra ett mottagande av verkligt skyddsbehövande i mer ordnade former. (Prop. 1993/94: 51, 2)

När Sverige införde viseringskrav för bosnier var detta (uppenbarligen) en åtgärd riktad mot en specifik grupp människor. Likt 1989 verkar motiveringen vara att det var för många människor som sökte asyl samt att en specifik grupp människor var källan till problemet. "Ordning" samt att värna om de med flyktingstatus känns igen från uttalanden av regeringen under år 2015.

3.4 Oppositionens utsagor

En ytterligare motivindikator är utsagor från oppositionen, i form av andra riksdagspartier. Före detta justitieminister, Beatrice Ask (M), välkomnar den 17 december 2015 regeringens åtgärder i en debatt i riksdagen. Vidare menar hon dock att åtgärderna inte är tillräckliga. Under samma debatt håller riksdagsledamot Kent Ekeröth (SD) ett målande och kritiskt anförande där han refererar till det tal som statsminister Löfven höll på en manifestation under våren samma år; "I våras sa Löfven att det inte fanns något tak för invandringen." Ekeröth välkomnar åtgärderna, men även han vill se fler och större åtgärder. Han nämner att det räcker med ett syriskt pass för att komma in i landet. Centerpartiets Johan Hedin, med instämmande från partikollegorna Göran Lindell och Annika Carlsson, kritiserar förslaget. Centerpartiet var det enda partiet som var emot gränskontroller. Kritiska var även Vänsterpartiet, som bland annat tycker att lagen bryter mot asylrätten. Liberalerna är för kontroller. (Prot. 2015/16: 48).

Det är svenskar som drabbas. Det är svenskar som i dag står i sjukvårdsköer och dör på grund av en oansvarig massinvandringspolitik för folk som inte ens är flyktingar [...] Vi har inte råd att prioritera vårt eget folk längre. (Kent Ekeröth, Prot. 2015/16: 48, 11f)

Ekeröths motiveringar för hårdare gränskontroller är i linje med regeringens handling. Ekeröth talar på ett känslomässigt och överdrivet sätt om att välfärdsystemet drabbas. Att oppositionen är för åtgärder och öppet kritiserar regeringen är en motivindikator som kan påverka regeringens motiv.

3.5 Andra aktörers handlingar

Som tidigare nämnts är även de människor som flyr och som utgör flyktingströmmarna, aktörer som enligt teorin tar rationella beslut. En exponentiell ökning av asylsökande i Sverige under kort tid kan bero på att de flyktingar som lyckats ta sig till Sverige en viss väg, informerar närstående och bekanta som är kvar i "hemlandet" om att möjligheten finns. Detta har i nutid blivit möjligt i en helt annan utsträckning än tidigare genom modern teknik, till exempel smart phones.

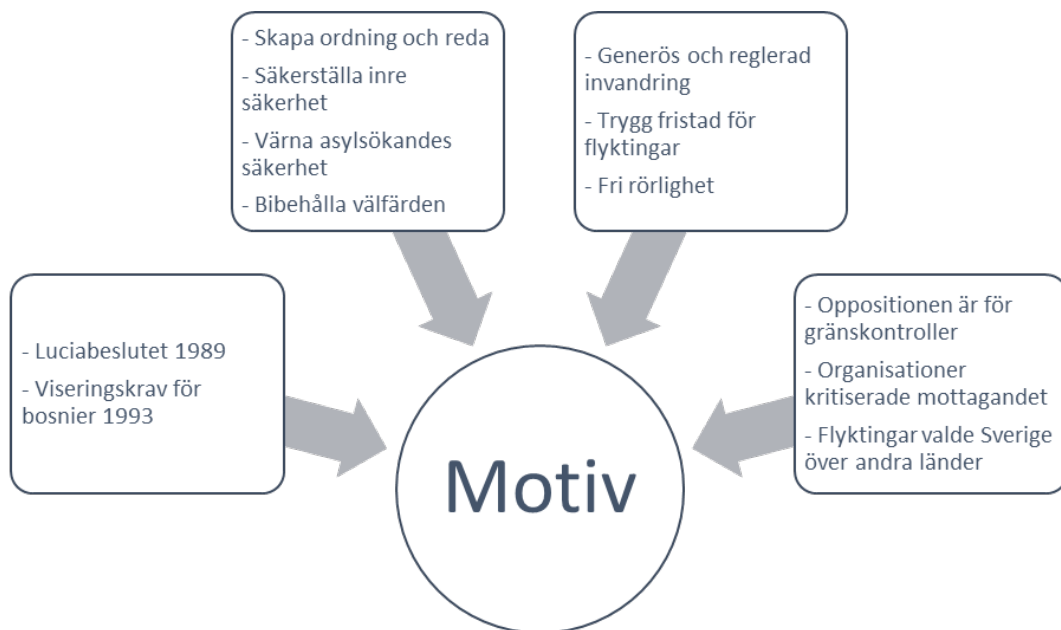

Likadant påverkas människors beslut om att fly om de får höra att gränskontrollerna i Europa och Sverige blivit hårdare och möjligheten att ta sig fram minskar. Alternativkostnaden att fly från hemlandet blir högre och det är stor risk att sluta där en började. Det rationella beslutet är således att inte försöka ta sig till Europa.

Tyskland, som hade störst antal asylsökande i EU under 2015 (Eurostat 2016), skärpte asylreglerna i november samma år (Die Bundesregierung 2015). En handling som kan ha påverkat hur många som sökte asyl även i Sverige. Andra länder inom EU införde hårdare gränskontroller under hösten, vilket försvårade resan för många flyktingar.

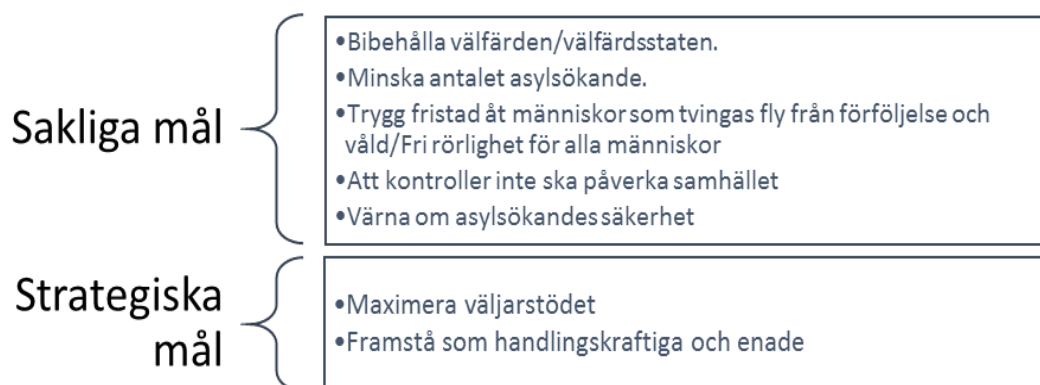
Frivilligorganisationer har haft en stor roll i det svenska flyktingmottagandet. Det går därför inte att i analysen förbise det faktum att några av de större gick ut med en kritik mot mottagandet och hur myndigheterna behandlade de asylsökande (Rädda Barnen 2015).

3.6 Motiv

Figur 2. Motivindikatorer enligt Hadenius modell. Indikatorer som kan påverka regeringens motiv.

Som tidigare nämnts föregås en handling av ett motiv. De fyra indikatorer som påverkar motivet bakom handlingen listas kortfattat i figuren ovan. Beslut fattas, enligt teorin om den rationella aktören, med syftet att uppnå de mål som för aktören själv är de optimala (se 1.2 Rationella beslut).

Figur 3. Preferenssystem enligt Hadenius modell. Sakliga och strategiska mål.

Det är de mål som återfinns i *Figur 4* som styr beslutet. I vilken ordning dessa rankas beror på preferenser och som nämnt i avsnitt 1.2 *Rationella beslut* måste aktörer ibland göra en så kallad trade-off och kompromissa om vissa mål. Att kontroller inte ska påverka samhället verkar vara lågt prioriterat eftersom kontroller till sist infördes. Likaså verkar målet om en generös flyktingpolitik vara underställt kravet på ordning och reda. Att värna om asylsökandes säkerhet, ett argument som användes även 1989, går antagligen att förkasta då människor på flykt oftast är på flykt från något värre än ett dåligt svenskt boende. Motiv kan således vara att maximera väljarstöd genom att se till att inte de samhällsfunktioner som väljarna använder påverkas.

4 Konsekvenser

Antalet asylsökande i Sverige under andra halvan av år 2015 bröt kraftigt mot de trender som varit relativt stabila de senaste 15. Även åren 2013 och 2014 sticker ut något från de trender som syns i diagrammet nedan. Det högsta antalet personer som sökt asyl en enskild månad under åren 2000-2014 var dock 9976 personer, i september 2014, vilket är drygt en fjärdedel av de som sökte asyl i Sverige under oktober 2015. Något som är svårt att se i *Diagram 1* är det låga antalet asylsökande under det första kvartalet år 2016, i mars månad var det 2251 personer (Migrationsverket 2016a).

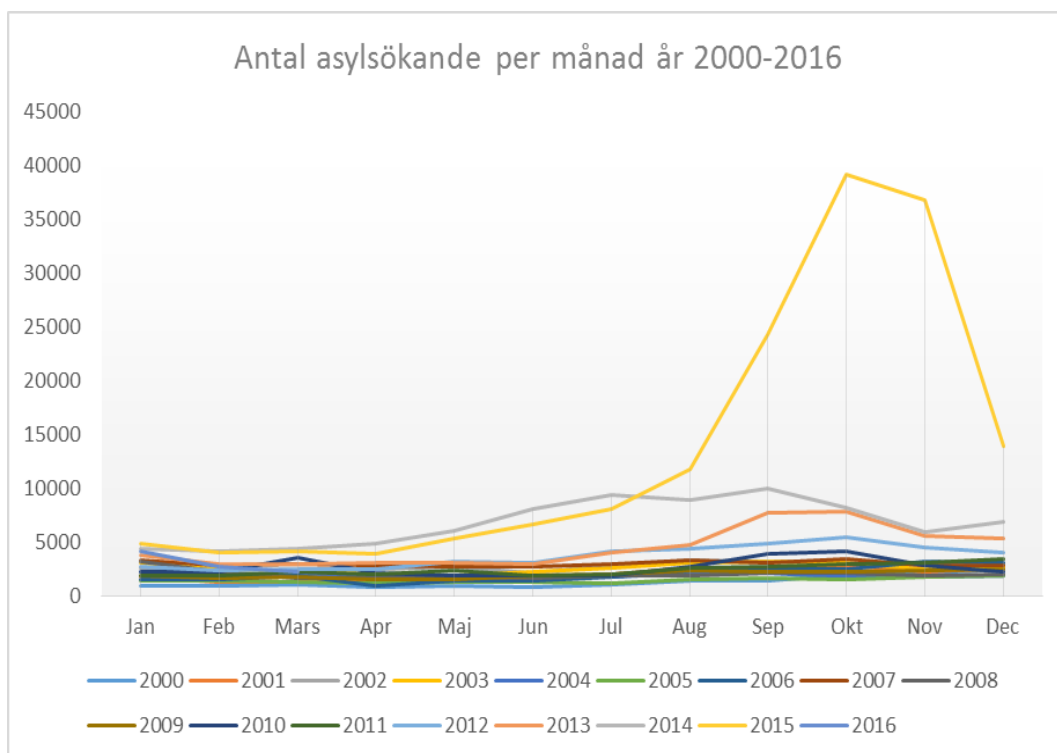

Diagram 1. Antal asylsökande per månad år 2000-2016 (Migrationsverket 2016f).

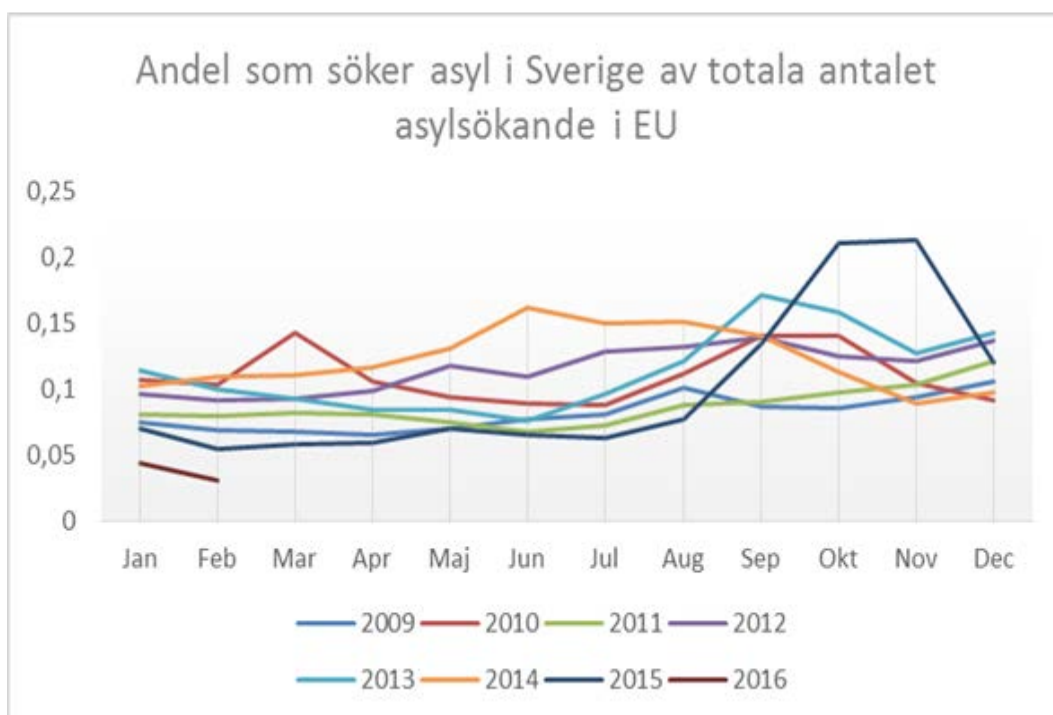

Diagram 2. Andel som söker asyl i Sverige av det totala antalet asylsökande i EU år 2009-2016. Uträkningar baseras på data från Eurostat (2016) och Migrationsverket (2016f).

Diagrammet ovan visar andelen som söker asyl i Sverige av det totala antalet människor som söker asyl i EU. Andelen är relevant för att se effekten av besluten inom Sveriges påverkan på hur många som väljer/har möjlighet att söka i Sverige framför andra EU-länder. Som nämnt i 1.3.3 *Kvantitativ metod* är det genom att analysera månadstrender över flera år möjligt att isolera bort månadsvariabeln (årstid). Andelen i januari och februari år 2016 är mycket lägre än den varit någon gång sedan 2009. Detta antyder att något utöver väder och den allmänna flyktingsituationen har förändrats. Andelen når sin absolut högsta topp november 2015 (21,3 procent), men det skiljer bara 0,14 procentenheter från oktober månad samma år (21,16 procent). Nedgången sker alltså i anslutning till de beslut om gräns- och id-kontroller som fattades och infördes, den 12 november respektive den 21 december (4 januari). Under samma period infördes åtgärder i andra stater i Europa som givetvis kan ha påverkat detta resultat. Notera dock att detta gäller den svenska andelen asylsökande av det totala antalet asylsökande i hela EU. Det är möjligt att övriga stater i EU under perioden började följa Dublinförordningen, i det fallet kan färre ha tagit sig genom Europa för att söka asyl i Sverige på grund av att de varit tvungna att söka asyl i ankomstlandet (EU 604/2013, art. 13).

För att sammanfatta analyserna, motiveringen till att införa gränskontroller var att minska antalet människor som söker asyl i Sverige, detta för att det påverkar samhällsfunktionerna negativt. Den svenska välfärden ska alltså skyddas från att bli överbelastad av människor som flyr från krig. Enligt resultatet från den kvantitativa analysen finns det god anledning att tro att det även fick önskvärd effekt, åtminstone när det gäller att minska antalet asylsökande i Sverige.

5 Diskussion

I *Diagram 1* tydliggjordes varför situationen ansågs svårhanterlig. På två månader nästan fyrdubblades antalet asylsökande i Sverige. Att Migrationsverkets mottagarsystem blev ansträngt är inte konstigt. Det går att förstå att regeringens behov av åtgärder av något slag, det vill säga antingen mer resurser till mottagande, alternativt ett minskat mottagande. Motiveringarna om åtgärder liknade de motiveringar vi såg för både 23 och 27 år sedan. Målen var att minska antalet personer som kommer till Sverige för att söka asyl. En sak som skiljer de två första fallen från besluten om gränskontroller 2015 är att regeringsrepresentanter uttryckligen pekade ut specifika nationaliteter eller etniska grupper (”turk-bulgarer” samt personer från Bosnien-Hercegovina) som åtgärder skulle riktas mot i fallen 1989 och 1993. I debatten om gränskontroller 2015 var det endast Sverigedemokrater som uttryckte sig angående specifika nationaliteter eller etniska grupper (3.4 *Oppositionens utsagor*). Andra pratade främst om flyktingar, invandrare eller till och med *blandade strömmar*. Enligt Hadenius modell kan, som bekant, tidigare handlingar av aktören vara en motivindikator. Det kan således vara ett motiv som gäller även 2015 trots att det inte nämns av den sittande regeringen själva. Teorell och Svensson menar att det kan vara på det viset på grund av att det politiska klimatet har ändrats. Om så är fallet är det endast SD som lever kvar i den språkliga diskurs som var norm på 80- och 90-talen. För övrig politisk diskurs gäller ett annat språk och ett annat klimat idag. Målen med handlingarna har dock inte förändrats.

Målen var de samma i alla tre situationer. Välfärden för det svenska folket skulle värnas. Att prata om det svenska folket, de människor som bor innanför Sveriges gränser och innehar ett svenskt medborgarskap, är en akt av nationalistisk karaktär. Att föra en politik som stänger ute andra människor från att ta del av detta kan tolkas som främlingsfientligt eftersom. En del i utfallet blir således att en signal sänds ut om att den gemensamma välfärden endast är till för folket som bidrar till välfärdsstaten och tillhör nationen. Detta trots att välfärds-systemet grundar sig i att alla ska ha lika möjligheter, vara oberoende och att ingen ska hamna utanför samhället. Borevis tanke om hur de delar av välfärden som alla riskerar att behöva, är de delar som prioriteras mest, är en tanke som går att applicera på flyktingkrisen 2015. Precis som Borevik skriver, så riskerar inte den redan etablerade svenska medborgaren att hamna i en situation där hen är i behov av samma typ av åtgärder som de nyanlända flyktingarna är i behov av, till exempel asylboende. Den etablerade svenska medborgaren riskerar däremot ett behov av vård, omsorg, a-kassa, sjukpenning och så vidare. Detta tillåts kosta stora summor pengar för att etablerade medborgare själva vill få hjälp om dem skulle hamna i samma situation. Teorin stämmer väl överens med regeringens preferenssystem (*Figur 3*) gällande de mål som beslutet att införa gränskontroller

baserades på, där de aspekter som den etablerade svenska medborgaren kan dra nytta av prioriteras. Målet om ett minskat antal asylsökande för att värna om välfärden nåddes efter att åtgärder sattes in. De svenska medborgarna får ha sin välfärd för sig själva, de svenska medborgarna tycks således vara vinnarna i utfallet av dessa beslut. Förlorarna är de människor på flykt som inte har möjlighet att söka asyl i Sverige.

Den negativa påföljd gränskontrollerna har fått för de svenska medborgarna är en tidsmässigt förlängd tågresa över gränsen från Danmark till Sverige. Det har givetvis större konsekvenser än enstaka individers kostnad i tid, det blir en stor kostnad för vissa företag i Öresundsregionen. Att den fria rörligheten hämmas nämns som en negativ aspekt av gränskontrollerna i proposition 2015/16: 67. Detta omfattar den fria rörligheten för medborgare i EU, framför allt i Sverige och Danmark, men eftersom den fria rörligheten för européer inte var argument nog för att stoppa gränskontroller kan det tolkas som att fri rörlighet är lågt rankat i regeringens preferenssystem.

Kritiken mot det svenska asylmottagandet som Rädda Barnen och andra organisationer förde fram hösten 2015 var rättfärdigad, barnkonventionen efterlevdes inte av de svenska myndigheterna, men effekten kan ha varit kontraproduktiv. Kritiken om de asylsökandes säkerhet var ett av de argument som om att införa gränskontroller och andra åtgärder. En person som söker asyl i Sverige kan ha flytt från krig eller katastrofer, men istället för att förbättra mottagarsystemet för de asylsökande, så infördes gränskontroller. Nu slipper Sverige bli kritiserat för ett flyktingmottagande som bryter mot konventionen om mänskliga rättigheter och barnkonventionen, men problemet för de människor som flyr kvarstår.

En aspekt att inte förglömma är att regeringen inte själva ligger bakom besluten om gränskontroller. Tillsammans är alla med och skapar den diskurs, där situationen var en "kris", som regeringen agerar inom. De agerade utefter den norm som talar om att den starka välfärdsstaten inte går att kompromissa.

6 Slutsats

Genom teorier om konstruktivistisk rational choice samt teorier om välfärdsstaten och intentional samt kvantitativ metod besvarades frågeställningen:

Varför fattades besluten gällande gräns- och id-kontroller hösten 2015, vilka effekter önskades och hur väl stämde motiveringar överens med utfall?

Resultatet av uppsatsen har visat att besluten fattades för att antalet personer som sökte asyl i Sverige var så stort att detta utgjorde ett hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten i landet. Med detta menade en bland annat att flera olika delar av välfärden var hotad. Den effekt som regeringen önskade uppnå med åtgärderna var att minska antalet personer som söker asyl i Sverige, för att garantera att de etablerade svenska medborgarna skulle kunna ha en fortsatt hög standard på välfärden. Regeringens mål om ett minskat antal asylsökande i Sverige uppnåddes snabbt efter det att besluten togs och gräns- och id-kontroller hade införts. Målen med gränskontroller visade sig vara de samma som vid åtgärderna som infördes vid flyktingkriserna 1989 och 1993, även om den politiska, språkliga diskursen har ändrats sedan dess. Motiveringarna har inte en underton som kan uppfattas rasistisk mot specifika grupper idag, med undantag från utsagor från Sverigedemokraterna, men handlingar, mål och utfall liknar de 1989 och 1993.

För vidare forskning skulle det vara intressant att analysera ytterligare åtgärder utöver gränskontroll, vilket inte ryms inom denna uppsats. Det hade även varit fruktbart att analysera resultatet utifrån teorier om "folket" som gemenskap och hur folket definieras genom att exkludera alla som inte är med i gemenskapen. Det finns också många fler teorier om nationalism som går att applicera på resultatet samt fler teorier om välfärdsstat kontra migration. Vidare hade det även varit intressant att studera hur information om åtgärder i Sverige når människor på flykt.

7 Referenser

- Badersten, Björn, 2006. *Normativ metod: att studera det önskvärda*. Lund: Studentlitteratur.
- Bauman, Zygmunt, 1998. *Work, consumerism and the new poor*. Buckingham: Open University Press.
- Borevi, Karin, 2010. "Sverige: Mångkulturalismens flaggskepp i Norden" i Brochmann, Grete & Hagelund, Anniken (red.), 2010. *Velferdens grenser: innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010*. Oslo: Universitetsforlaget s. 41-52.
- Brochmann, Grete & Hagelund, Anniken (red.), 2010. *Velferdens grenser: innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Die Bundesregierung 2015. "Weiteres Asylpaket Schnellere Verfahren, einheitlicher Ausweis" Publiceringsdatum: 2015-11-06. [Elektronisk]. Tillgänglig:
<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Artikel/2015/11/2015-11-06-kanzleramt-fluechtlingspolitik.html?nn=709674> Hämtdatum: 2016-05-15.
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), 2012. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik.
- EU 604/2013. Europaparlamentet och Rådets Förordning (EU) nr. 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning).
- Eurostat 2016. "Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)" European Commission, Eurostat. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>
Hämtdatum: 2016-04-13
- Fearon, James & Wendt, Alexander, 2002. "Rationalism v. Constructivism: A Skeptical View" i Walter Carlsnaes, Thomas Risse & Beth A. Simmons (red.), 2002. *Handbook of International Relations*. London: SAGE Publications Ltd. s. 52-72. [Elektronisk] Tillgänglig:
http://sk.sagepub.com/reference/download/hdbk_intrelations/n3.pdf
Hämtdatum: 2016-05-03.

- Hadenius, Axel, 1984. "Att belägga motiv" i Hadenius, Axel, Henning, Roger & Holmström, Barry, 1984. *Tre studier i politiskt beslutsfattande*. Uppsala: Univ. s. 148-183.
- Hansson, Malin, 2015. "Stockholmare välkomnar flyktingar med stor manifestation". *Dagens nyheter*. Nyhetsartikel. Publiceringsdatum: 2015-09-03. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.dn.se/sthlm/stockholmare-valkomnar-flyktingar-med-stor-manifestation/> Hämtdatum: 2016-05-05.
- Henning, Roger, 1984. "Industripolitik eller sysselsättningspolitik? En studie i svensk industristödspolitik" i Hadenius, Axel, Henning, Roger & Holmström, Barry, 1984. *Tre studier i politiskt beslutsfattande*. Uppsala: Univ. s. 9-68.
- Migrationsverket 2016a. "Inkomna ansökningar om asyl, 2016". Publiceringsdatum: 2016-05-01. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871592560/1462196845155/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2016+-+Applications+for+asylum+received+2016.pdf> Hämtdatum: 2016-05-05.
- Migrationsverket 2016b. "Vad betyder orden?". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/For-dig-som-ar-barn-och-har-sokt-asyl/Vad-betyder-orden.html> Hämtdatum: 2016-04-28.
- Migrationsverket 2016c. "Inkomna ansökningar om asyl, 2015". Publiceringsdatum: 2016-01-01. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166d1aab/1451894593595/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2015+-+Applications+for+asylum+received+2015.pdf> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Migrationsverket 2016d. "Asylsökande till Sverige under 1984-1999". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871598171/1460036842301/Asyls%C3%B6kande+till+Sverige+1984-1999.pdf>
- Migrationsverket 2016e. "Historik". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html>
- Migrationsverket 2016f. Mail från anställd på migrationsverket. 2016-04-12.
- Miljöpartiet 2013. Partiprogram. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.mp.se/sites/default/files/miljopartiets_partiprogram_lagupplost_2013.pdf
- Mintz, Alex & DeRouen, Karl R, 2010. *Understanding foreign policy decision making*. New York: Cambridge University Press.
- Motion 1993/94: Sf5. *Med anledning av prop. 1993/94:51 Överföring och mottagande av flyktingar från f.d. Jugoslavien m.m.*
- Proposition 1988/89:86. *med förslag till utlänningslag m. m.*
- Proposition 1993/94: 51. *Överföring och mottagande av flyktingar från f.d. Jugoslavien m.m.*
- Proposition 2015/16: 67. *Särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet.*
- Proposition 2015/16: 174. *Tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.*

- Protokoll 1989/90:46. *Torsdagen den 14 december kl. 9.00-23.10.*
- Protokoll 1993/90: 114. *Tisdagen 31 maj kl. 14.00-19.46.*
- Regeringskansliet 2015a. ”Regeringen beslutar att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2015-11-12. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-beslutar-att-tillfalligt-aterinfora-granskontroll-vid-inre-grans/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Regeringskansliet 2015b. ”Regeringen beslutar att förlänga gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2015-11-19 Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-beslutar-att-forlanga-granskontroll-vid-inre-grans/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Regeringskansliet 2015c. ”Regeringen beslutar att ytterligare förlänga gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2015-12-10. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/12/regeringen-beslutar-att-ytterligare-forlanga-granskontroll-vid-inre-grans/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Regeringskansliet 2015d. ”Regeringen beslutar att ytterligare förlänga gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2015-12-18. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/12/regeringen-beslutar-att-ytterligare-forlanga-granskontroll-vid-inre-grans2/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Regeringskansliet 2015e. ”Information om förslag till lag om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller Sveriges inre säkerhet” [Elektronisk] Publicerad: 2015-12-04. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/12/information-om-forslag-till-lag-om-sarskilda-atgarder-vid-allvarlig-fara-for-den-allmanna-ordningen-eller-sveriges-inre-sakerhet/> Hämtdatum: 2016-04-20
- Regeringskansliet 2015f. ”Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande”. Presskonferens med Stefan Löfven och Åsa Romson. Publiceringsdatum: 2015-11-24. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslar-atgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/> Hämtdatum: 2016-05-15.
- Regeringskansliet 2016a. ”Regeringen beslutar att ytterligare förlänga gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2016-01-07. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/01/regeringen-beslutar-att-ytterligare-forlanga-granskontroll-vid-inre-grans/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Regeringskansliet 2016b. ”Regeringen beslutar att ytterligare förlänga gränskontroll vid inre gräns” [Elektronisk] Publicerad: 2016-02-04. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/02/regeringen-beslutar-att-ytterligare-forlanga-granskontroll-vid-inre-grans/> Hämtdatum: 2016-03-21.
- Rädda Barnen, 2015. ”Situationen på Malmömassan”. *Rädda Barnen*. Publiceringsdatum: 2015-12-01. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.raddabarnen.se/press/vi-kommenterar/situationen-pa-malmomassan/>
- SFS 2015: 1073. *Lag om särskilda åtgärder för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet.*
- SFS 2015: 1074. *Förordning om vissa identitetskontroller vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet.*
- Skrivelse 1992/93: 127. *Invandrar- och flyktingpolitiken.*

- Skrivelse 1993/94: 127. *Invandrar- och flyktingpolitiken*.
- Socialdemokraterna 2013. Ett program för förändring. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.socialdemokraterna.se/upload/Kongresser/Kongress2013/Ett%20program%20for%20forandring.pdf> Hämtdatum: 2016-05-10.
- Socialförsäkringsutskottets betänkande 1993/94: SfU6. *Invandrar- och flyktingpolitiken*.
- SOU 2004:110. Gränskontrolllag – effektivare gränskontroll. Betänkande av Gränskontrollutredningen.
- Svar på skriftlig fråga 2015/16: 197. *Tillfälliga gränskontroller*.
- SVT 2015. “Presskonferens: Införande av gränskontroll.” [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/sverige-infor-tillfalliga-granskontroller> Hämtdatum 2016-04-20.
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- UNRIC 2015. FN:s flyktingkommissarie (UNHCR). Vem är flykting? [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.unric.org/sv/component/content/article/16-humanitarian/25742-fns-flyktingkommissarie> Hämtdatum 2016-04-20.